

(/)

🏠 (/)

> Danmark og Europa efter 1945 (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Blomsterbørn

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-kolde-krig-regan-vest>)

Blomsterbørn

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3228

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/blomsterboern)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/blomsterboern](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/blomsterboern)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/blomsterboern\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/blomsterboern\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/blomsterboern&title=\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/blomsterboern&title=\)\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Bernt Stubbe Østergaard

Blomsterbørn – livet i landkollektiverne

Blomsterbørn på landet

Af Preben Etwil

Denne bog sætter et glad og positivt minde om kollektiverne på Djursland fra 1971 til 1986. Bogen er skrevet af en person, der var med på hele rejsen.

Der er tale om en personlig beretning fra dele af den danske hippiebevægelses kulturhistorie – og hvad deraf fulgte.

I kølvandet på det meget lille, men stærkt opreklamerede studenteroprør i 1968, var der mange unge - både fra uddannelsesmiljøet men også udenfor - der ville noget nyt og oprøvet med deres liv.

Nogle unge forfaldt til højtråbende politisk venstrefløjsektremisme, mange – måske flertallet - var ligeglade. Men der var også et par hundredtusinde unge, der flyttede ind i nye former for bofællesskaber for at realisere drømmen om *Det gode liv*.

Det kunne have mange fremtrædelsesformer. Nogle kollektiver var meget tætte, og delte alt, mens andre kollektiver var af langt mere praktisk orientering. Nogle var tæt knyttet til de politiske bevægelser. Andre var baseret på tanken om socialt samvær, tværpolitisk aktivisme og drømmen om selvforsyning og giftfri mad.

Det er de sidstnævnte kollektiver, som denne bog handler om.

De var, trods krig og usikkerhed ude i Den store Verden, besjælet af Den lille Verdens ukuelige og ungdommelige optimisme. Ja, nærmest overmodige, der til tider nærmede sig det lalleglade.

Intet var i deres optik umuligt. Alt skulle, og kunne ændres. De troede fuldt og fast på den utopiske og kollektive idé om at gøre alt i fællesskab. De var politisk aktive, men ud fra anarkistiske og selvorganiserede principper - langt fra den højtråbende og meget studentikose Venstrefløj, der i høj grad var fremtrædende i store dele af universitetsmiljøet. Landkollektiverne havde godt nok kontakt til disse grupperinger, men deltog ikke i deres politiske aktiviteter. De ville noget helt andet. De ville leve i harmoni med sig selv, familien, nære venner og naturen. De havde en drøm om en hverdag, der hvilede på en bæredygtig selvforsørgelse på landet – og på naturens betingelser.

Landkollektiverne på Djursland var med få undtagelser ret små kollektiver. De var spredt i såkaldte bopladser hen over Midt og Norddjurs. Kollektiverne var præget af at dyrke jorden frem for ideologiske forbilleder. Fokus var på småproduktion og grønne visioner.

Men virkeligheden var også, at det ikke sjældent var socialkontoret og anden form for understøttelse, der holdt sulten fra døren. Ud af landbonaboskabet lærte mange kollektiver sig simpelt og primitivt landbrug, og mange realiserede også deres drømme om kreative sysler så som musik, teater og kunsthåndværk. Ja, og der var endog overskud til at engagere sig i forskellige former for solidaritets- og u-landsarbejde.

Bogen er en meget personlig beretning om livet og hverdagen på en række små landkollektiver. Mange af fortællingerne støtter sig i høj grad til de mange artikler, der gennem årene blev bragt i deres eget tidsskrift: *IndkøbsTidende*. Et tidsskrift der oprindeligt udgik fra deres bestræbelser på deres kollektivt

oprettede indkøbsforening, hvor alle hænder selvhøstede, selvindkøbte og giftfrie produkter blev solgt på ugentlige markeder.

Ud over at distribuere og sælge egne produkter, var tidsskriftet også righoldig på forskellige artikler om bopladsernes liv, tankesæt og levevilkår. Tidsskriftet overlevede for øvrigt selve indkøbsforeningen.

Det gik hurtigt op for de unge kollektivister, at det både krævede kendskab til jordbundsforhold, beplantning, bearbejdning, og ikke mindst opbevaring, hvis ikke hele høsten skulle forsvinde i ukrudt eller rådne eller spist op af musene i løbet af vinteren.

Langsomt men sikkert blev de unge mennesker mere fortrolige med de forskellige dyrknings- og opbevaringsmetoder, om end de mere traditionelle landbonaboer så smilende skævt til dem.

Livet på landet opfyldte trods alt de fleste af kollektivisternes drømme om *Det gode liv*. I hvert tilfælde i begyndelsen. Der blev ikke mindst opbygget varige venskaber, og der eksisterede et stort kreativt samvær i form af musik, teater og kunsthåndværk – udvidet med en årlig sommerfestival. Der blev også etableret, som før omtalt, en indkøbsforening, der dog efter nogle år måtte dreje nøglen om pga. den behårede kapitalistiske konkurrence, som det lille nybyggerisamfund blev udsat for.

Alt var nu ikke idel lykke og harmoni: Peace, love and understanding - forstås.

Man kunne ikke lukke alle helt skæve eksistenser ude, og der var også periodevis problemer med hårde stoffer, men det hele blev efter sigende holdt på et kontrolleret og moderat niveau.

Opløsningstendenserne kom indefra. Kollektivisterne udviklede sig personligt helt naturligt i forskellige retninger, og der kom kærester til og fra, og flere og flere etablerede sig som mere eller mindre faste par, hvilket også resulterede i en del flytninger mellem kollektiverne, men også ind og ud af dem.

Børn kom til, hvilket også ændrede betingelserne for kollektivlivet. Efterhånden som flere og flere fik fast arbejde uden for kollektiverne, opstod der også gnidninger om, hvordan økonomien på kollektiverne skulle skrues sammen. Flere og flere valgte derfor at flytte fra kollektiverne, der ofte blev overtaget af de sidst boende, der omdannede dem til mere traditionelle familieboliger. Men udviklingen skete stort set i god fordragelighed. Man voksede sig så at sige fra hinanden. Kollektivisterne formulerede det selv på denne måde: "Vi er der stadig for hinanden – med hinanden – men ikke længere sammen med hinanden" (p. 279).

Bogen er et herligt tilbageblik på en svunden tid. Der gives et ganske glimrende og sympatisk indblik i en del af den alternative ungdomskultur i 1970'erne – på godt og ondt.

Mange af de drømme og ambitioner som de unge havde dengang om *Det gode liv*, er efter forfatterens mening fortsat superaktuelle.

Det er derfor forfatterens håb, at hans børn og børnebørn vil bringe depechen videre i den ånd, som de unge havde dengang, men naturligvis under andre former.

Problemerne med ulighed i verden, og en truende miljø- og klimakatastrofe er der nemlig fortsat – og det kræver en aktiv indsats fra levende mennesker at ændre tingenes tilstand.

Med disse ord skal bogen varmt anbefales – med ti blomster ud af ti mulige.

[Historie-online.dk, den 18. december 2019]